

Handläggare
Ali Akbar Avin
Holström Ingrid

Datum
2018-10-03

Diarienummer
UBN-2018-5922

Utbildningsnämnden

Reglemente för skolplacering i förskoleklass och grundskola

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslås besluta

att fastställa förslag till reviderat reglemente för skolplacering i förskoleklass och grundskola, samt

att det reviderade reglementet ska tillämpas från och med skolvalet inför läsåret 2019/2020.

Bakgrund

Ett reviderat reglemente för skolplacering i förskoleklass och grundskola antogs av utbildningsnämnden den 21 mars 2018. Utbildningsförvaltningen har utifrån utvärderingen av skolvalet 2018 sett behov av en ytterligare revidering av reglementet.

Föredragning

I bilaga redovisas hela förslaget till reviderat regelverk för skolplacering i förskoleklass och grundskola.

Föreslagna förändringar i reglementet redovisas nedan.

Skolplacering för elever inom förskoleklass och grundskola

2.1 Placeringsrutiner

Avsnittet har fått en ny rubrik och texten har förtydligats så att det framgår i vilken ordning placering av elever sker. I den nya texten anges vidare att elever med skyddad identitet, papperslösa elever samt elever som inte är boende i Uppsala kommun placeras genom särskild handläggning.

2.2 Antagningsprinciper för elever folkbokförda i Uppsala kommun

Avsnittet har fått en ny rubrik som tydligare informerar om vad avsnittet handlar om.

Utbildningsförvaltningen föreslår även att om det finns fler elever med syskonförtur än platser på en skola, placeras först de barn som har *relativt* närmast till skolan istället för som tidigare de barn som har kortast radie till skolan. I och med ändringen används begreppet relativ närhet genomgående i reglementet.

2.4 Rätt till skolplacering

Förändringen innebär ett förtydligande att vårdnadshavare som önskar att deras barn ska få börja i årskurs 1 det år barnet fyller sex år ska söka till förskoleklass. Rektor på mottagande skola bedömer sedan om barnet har förutsättningar för att istället börja i årskurs 1. Att rektor ska bedöma om barnet har förutsättningar för att börja i årskurs 1 som sexåring är nytt i och med skollagsändringen.

3 Skolval

3.1 Barn och elever som omfattas av skolvalet

För elever som ansöker om byte av skola i skolvalet föreslås att den nya placeringen *ersätter* elevens tidigare placering från och med nästkommande läsårs start.

Enligt nuvarande regler *erbjuds* eleven den nya platsen och har viss betänketid att tacka ja eller nej till erbjudandet. Detta har lett till att eleven uppehållit två platser i skolvalet, både den tidigare skolplaceringen och den nya placeringen. Den plats som eleven sedan har bestämt sig för att lämna/tacka nej till har sedan kunnat användas i omvalet. Den lediga platsen har därmed endast varit tillgänglig för elever som deltagit i omvalet.

3.2 Val av skola

Utbildningsförvaltningen föreslår ett förtydligande så att det framgår att val som endast bekräftats av ena vårdnadshavaren bedöms som om något skolval inte har gjorts.

Sökande som inte kunnat erbjudas något av sina tre val eller inte har gjort något skolval ska få vara med och konkurrera om platser utifrån relativ närhet tillsammans med de som gjort ett val. För dessa elever väljs tre skolor; den/de närmaste skolan/skolorna inom skolskjutsområdet och de närmaste skolorna utöver det. Vid bearbetningen kommer en placering att falla ut utifrån relativ närhet. Dessa elever får därmed en utifrån skollagen berättigad placering vid en skolenhet nära hemmet. Enligt nuvarande rutiner har dessa elevgrupper placerats först efter det att de elever som gjort ett val har fått sin placering.

4 Omvalsperiod i samband med skolvalet

Precis som vid skolvalet föreslås att elever som ansöker om byte av skola i omvalet, *ersätter* den nya placeringen i omvalet elevens tidigare placering från och med nästkommande läsårs start.

6 Överklagande

Avsnittet har förtydligats så att det klart framgår att domstolen vid en laglighetsprövning av beslutet om skolplacering inte får ersätta det överklagade beslutet med något annat beslut. Domstolen prövar endast beslutets laglighet, inte om beslutet är lämpligt eller skäligt.

I avsnittet har en ny text om hur ett överklagande ska genomföras lagts till.

Konsekvenser för barn/elever

Förslaget innebär att de elever vars vårdnadshavare inte har gjort ett val eller elever som inte har fått något av tre gjorda val, får en likvärdig möjlighet till skolplacering nära hemmet jämfört med övriga elever.

Den föreslagna ändringen vid ansökan om byte av skola i 3.1 och 4 leder till att fler platser finns med i skolvalet och omvalet då en elev inte längre kan uppbära två platser samtidigt. För de elever som ansöker om byte blir information viktigt så att dessa är väl medvetna om att den nya platsen ersätter elevens tidigare plats.

Ekonomiska konsekvenser

De eventuella ekonomiska konsekvenserna avser kostnader för skolskjuts. Dessa kommer närmare att beskrivas vid revidering av reglemente för skolskjuts som avses tas upp för behandling i nämnden i november 2018.

Utbildningsförvaltningen

Birgitta Pettersson
Utbildningsdirektör

REV 2018-10-02

REGLEMENTE

FÖR

SKOLPLACERING I FÖRSKOLEKLASS OCH GRUNDSKOLA

Beslutat i utbildningsnämnden 2016-12-19

Reviderat av utbildningsnämnden 2017-10-25 (§151) och

2018-03-21 (§28)

1 Lagar och förordningar

1.1 Skolplikt

Enligt 7 kap. 2 § skollagen (2010:800) har alla barn som är bosatta i Sverige skolplikt. Skolplikt gäller dock inte:

- Barn som varaktigt vistas utomlands
- Barn vars förhållanden är sådana att det uppenbarligen inte kan begäras att barnet ska gå i skola

Skolplikt gäller heller inte barn som avses i 29 kap. 2 § skollagen, däribland asylsökande, papperslösa och personer som har tidsbegränsat uppehållstillstånd. Dessa barn har dock samma rätt till utbildning som skolpliktiga barn. Enligt 7 kap. 17 § skollagen ska en elev i förskoleklassen och grundskolan, delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Skolplikten inträder höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år. Om det finns särskilda skäl får barnet börja fullgöra sin skolplikt höstterminen det kalenderår då barnet fyller sju år (7 kap. 10 §). Ett barn får börja fullgöra skolplikten i grundskolan höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år om barnet då har gått ut förskoleklassen eller barnets vårdnadshavare begär att barnet ska få börja i grundskolan utan att först ha gått ut förskoleklassen och barnet bedöms ha förutsättningar för det. Beslut i frågan fattas av rektorn när det gäller grundskolan (7 kap. 11 a §).

Skolplikten upphör vid utgången av vårterminen det tionde året (7 kap. 12 §). Skolplikten upphör ett år senare för den elev som inte gått ut högsta årskursen när skolplikten annars skulle ha upphört och senast när eleven fyller 18 år (7 kap. 13 §).

Om familjen flyttar utomlands permanent, och därmed inte längre är folkbokförd i landet, upphör skolplikten. Skolplikten upphör även i de fall då barnet fortfarande är folkbokfört i landet men där hemkommunen bedömer att barnet varaktigt vistas utomlands.

Vårdnadshavare, hemkommunen (i de flesta fall folkbokföringskommunen) och huvudmannen har alla ett ansvar för att skolplikten fullgörs.

1.2 Skolplacering

Skolplacering i förskoleklass regleras i 9 kap. 15 § skollagen (2010:800). Placering i grundskola regleras i 10 kap. 30 och 31 §§ skollagen (2010:800).

Enligt skollagen ska en elev placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet inom sin grundskola.

Kommunen får annars frångå elevens vårdnadshavares önskemål endast om

1. den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen, eller

2. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero

Den senare punkten gäller endast vid placering i grundskola.

Den som har blivit placerad vid en viss skolenhet har enligt 9 kap. 15 a § eller 10 kap. 31 § rätt att gå kvar där om inte något annat följer av 9 kap. 15 § respektive 10 kap. 30 § andra stycket.

Enligt skolförordningen (2011:185) ska varje elev flyttas till närmast högre årskurs vid slutet av varje läsår om inget annat beslutas av rektor.

2 Skolplacering för elever inom förskoleklass och grundskola

2.1 Placeringsrutiner

Placering sker enligt följande ordning:

1. Elever med skyddad identitet boende i Uppsala kommun placeras genom särskild handläggning.
2. Elever folkbokförda i Uppsala kommun utifrån syskonförtur och relativ närhet. Se avsnitt 2.2.

Därefter placeras genom särskild handläggning:

1. Papperslösa elever boende i Uppsala kommun
2. Elever ej folkbokförda i Uppsala kommun

2.2 Antagningsprinciper för elever folkbokförda i Uppsala kommun

Antagningsenheten placerar elever i kommunal förskoleklass och grundskola. Beslut om skolplacering tas enligt utbildningsnämndens delegationsordning.

Huvudprincipen är att en elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå, enligt 9 kap. 15 § och 10 kap. 30 § första stycket skollagen (2010:800). I de fall det inte är möjligt används följande kriterier för placering av elever som är folkbokförda i Uppsala kommun:

1. Syskonförtur, gäller enbart förskoleklass till årskurs 3, inom en radie på 2 km från skolan.
2. Relativ närhet

Om eleven inte får plats i någon av de skolor vårdnadshavare valt placeras eleven i första hand i den relativt närmaste kommunala skolan inom skolskjutsområdet som har ledig plats. Om plats inte finns på de kommunala skolorna inom skolskjutsområdet placeras eleven på den relativt närmaste kommunala skolan utanför skolskjutsområdet som har ledig plats.

Kommunen placerar inte elever på skolor som inte erbjuder utbildning i högre årskurser än den sökta, om inte vårdnadshavare valt sådana skolor.

a. Syskonförtur

Syskonförturen gäller om eleven:

- är folkbokförd inom en radie av två kilometer från skolan. Avståndet mäts mellan skolans huvudingång och hemmets adresspunkter enligt Uppsala kommuns KartInfo.
- har ett syskon som går i förskoleklass till årskurs tre det läsår ansökan avser. Syskonförtur gäller samtliga barn som är folkbokförda i samma hushåll oavsett vårdnadshavare.

Om det finns fler elever med syskonförtur än platser på en skola, placeras först **de barn som har relativt närmast till skolan.**

b. Relativ närhet

Om en kommunal skola inte har plats för alla som sökt den, görs ett urval utifrån relativ närhet. Relativ närhet är skillnaden i farbar väg till den valda skolan jämfört med en alternativ skola i närheten.

Så här beräknas relativ närhet:

- Avståndet mellan barnets folkbokföringsadress och den valda skolan mäts.
- Avståndet till den valda skolan jämförs med avståndet till den närmaste eller näst närmaste skolan för att få fram skillnaden i avstånd=den relativa närheten. Om den valda skolan är den skola som ligger närmast jämförs avståndet med den näst närmaste skolan. I andra fall jämförs avståndet mellan den valda skolan och den närmaste skolan. Därefter jämförs den relativa närheten för samtliga som sökt samma årskurs i samma skola.
- Om två barn sökt samma skola och bara ett av dem kan få en plats, så är det barnet som har längsta relativa avståndet till den alternativa skolan som har rätt till platsen.
- Om två barn har samma relativa närhet:
  - mäts avståndet till sökt skola. Den elev som har kortast väg till sökt skola erbjuds platsen.
  - i de fall avståndet till sökt skola är samma antas den elev som valt skolan i första hand framför den som valt skolan som andra- eller tredjehandsval.
  - i de fall då båda haft skolan som samma valalternativ används lottning.

2.3 Kartor och mätning

Avståndet mellan hemmet och skolan mäts i ett GIS-system (geografiskt informationssystem). Avståndet, den kortaste farbara vägen, mäts mellan folkbokföringsadressen och skolans huvudingång.

Kartunderlaget för vägarna hämtas från nationella vägdatan (NVDB) och kommunens egna kartor.

Vid beräkning av relativ närhet görs inte en trafiksäkerhetsbedömning vid avståndsmätning mellan hemmet och skolan.

2.4 Rätt till skolplacering

Rätt till skolplacering i Uppsala kommun har:

- elever folkbokförda i Uppsala kommun, fr.o.m. höstterminen det år de fyller sex år. De har då rätt att börja förskoleklass. Om vårdnadshavare begär det och barnet bedöms ha förutsättningar för det kan barnet få börja i åk 1. Beslut i frågan fattas av rektorn på den mottagande skolan. **Vårdnadshavarna söker till förskoleklass. Rektor på mottagande skola bedömer sedan om barnet har förutsättningar för att istället börja i årskurs 1.**
- elever placerade av socialtjänst i Uppsala kommun
- asylsökande elever boende i Uppsala kommun
- papperslösa elever boende i Uppsala kommun

2.5 Elev som saknar skolplacering

Elev som är folkbokförd i Uppsala som saknar skolplacering placeras utifrån skolplikt även om vårdnadshavare ej är överens. Eleven placeras utifrån folkbokföringsadressen.

2.6 Elev från annan kommun

Elev från annan kommun måste inhämta godkännande från hemkommun innan skolplacering och placeras i mån av plats.

2.7 Inflyttning till kommunen

Folkbokförda i annan kommun eller inflyttade från utlandet **(även de som tidigare varit folkbokförda i Uppsala kommun)** ska jämföras med folkbokförda i kommunen under förutsättning att de kan visa upp ett köpekontrakt på en bostad eller ett hyreskontrakt som styrker att de kommer att bosätta sig i Uppsala kommun, alternativt en kopia på folkbokföringsändringen från Skatteverket.

2.8 Elever som vill gå i skola i annan kommun

Ansökan om skolplacering i annan kommun görs direkt till den kommun ansökan avser.

2.9 Utflytt från kommunen

Utflyttsanmälan ska göras av vårdnadshavarna i Uppsala kommuns e-tjänst eBarnUngdom. Elev kan ej garanteras plats i samma skolenhet vid en eventuell återflytt. Skolplikten i Uppsala kommun upphör vid utflytt från kommunen.

3 Skolval

Uppsala kommun genomför varje år ett skolval inför nästkommande läsår. Skolvalet görs under januari. Utbildningsförvaltningen fastställer vilka datum som gäller inför varje år och publicerar det på kommunens hemsida. Samtliga vårdnadshavare till elever som omfattas av skolvalet får information hemskickad.

3.1 Barn och elever som omfattas av skolvalet

. De som ska göra ett skolval är barn som är folkbokförda i Uppsala kommun och som:

- ska börja förskoleklass
- går på en skola där nästa årskurs inte finns

Elever som har en skolplacering inför nästkommande läsår kan också delta i skolvalet genom att ansöka om ett byte av skola. Vid byte ersätter nya placering i skolvalet elevens tidigare placering från och med nästkommande läsårs start (s.k. direktplacering).

3.2 Val av skola

Sökanden som omfattas av skolvalet måste välja och rangordna tre skolor. Samtliga vårdnadshavare måste bekräfta valet för att det ska gälla. Val som endast bekräftats av ena vårdnadshavaren bedöms som om något skolval inte har gjorts. Sökande som inte kunnat erbjudas något av sina tre val eller inte har gjort något skolval ska vara med och konkurrera om platser utifrån relativ närhet tillsammans med de som gjort ett val. Dessa elever får därmed en placering i första hand på den relativt närmaste kommunala skolan inom skolskjutsområdet som har ledig plats. Om plats inte finns på de kommunala skolorna inom skolskjutsområdet ges eleven placering på den relativt närmaste kommunala skolan utanför skolskjutsområdet som har ledig plats.

Kommunen placerar inte elever på skolor som inte erbjuder utbildning i högre årskurser än den sökta såvida vårdnadshavare inte valt sådana skolor.

3.3 Kartor och mätning

För skolvalet görs uttag av kartunderlaget det datum som fastställts för det aktuella året.

3.4 Hantering av ansökningar efter skolvalet

Efter skolvalet får alla som har deltagit ett beslut och alla ansökningar avslutas.

4 Omvalsperiod i samband med skolvalet

Om sökanden vill byta sin skolplacering inför nästkommande läsår efter att skolvalet avslutats kan denne göra ett omval. Omvalsperioden pågår under begränsad tid i mars och sökande kan välja och rangordna upp till tre skolor. Bytesansökningar hanteras utifrån syskonförtur och principen om relativ närhet. Mätning sker mot alla skolor på samma sätt som under skolvalet. Skolbyte beviljas i mån av plats. Vid byte ersätter nya placering i omvalet elevens tidigare placering från och med nästkommande läsårs start (s.k. direktplacering).

5 Skolplacering utöver skolvalet och omvalsperioden

5.1 Inflyttad elev

Elev som flyttar in i kommunen under läsåret gör ett skolval och ges därefter en placering utifrån principerna ovan och var det finns plats. En skolplacering kan tidigast erbjudas två månader innan skolstart.

5.2 Byte av skola

Vårdnadshavare kan när som helst lämna in en ansökan om byte av skola. Sådant byte under läsåret sker i mån av plats. Byte av skola kräver att vårdnadshavarna är överens.

Till kommunala skolor finns ingen kö. Om det uppstår en ledig plats på en skola under läsåret går antagningsenheten igenom de ansökningar som finns till den aktuella skolan. Vid fler sökande erbjuds platsen till den elev som har rätt till den utifrån principerna om syskonförtur och relativ närhet. Obesvarat erbjudande om skolbyte stängs då svarstiden gått ut.

6 Överklagande

Beslut om skolplacering överklagas genom laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen. Genom laglighetsprövning prövas endast beslutets laglighet, inte om beslutet är lämpligt eller skäligt. **Domstolen får inte ersätta det överklagade beslutet med något annat beslut.**

Enligt 13 kap. 8 § kommunallagen ska ett överklagat beslut upphävas om

1. det inte tillkommit på lagligt sätt,
2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen,
3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller
4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

I överklagandet ska anges vilket beslut som överklagas och de omständigheter som överklagandet grundas på. **Överklagandet ska lämnas in till Förvaltningsrätten i Uppsala senast inom tre veckor från den dag då justerat protokoll över beslutet anslagits på kommunens officiella anslagstavla som finns på Uppsala kommuns webb-plats (www.uppsala.se/organisation-och-styrning/anslagstavla/).**